

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto V.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1929

14. števil.

Jesenice mesto.

V Sloveniji smo dobili novo mesto. Po številu hiš in prebivalcev skoraj najjačja naselbina, trg Jesenice na Gorenjskem, v radovljanskem okraju, je bil povišan v mesto.

Že pred davnimi leti, okoli leta 1000, se pojavijo visoko gorj v planinah nad Jesenicami rudokopi. To so bili baje domačini. Kmalu pa so pojavijo tujci, Italijani, ki prevzamejo vodstvo in odsihob

do današnjega dne vidimo domačine vedno v službi tujcev. Železarstvo kmalu prenesejo v dolino. Zanimivo je, da se železarstvo na Jesenicah in v okolici razvija baš v nasprotni smeri kakor v sosedni Kamni gorici, Kropi in v Železnikih. Dočim so pričeli v jeseniški okolici domačini in od njih prevzeli tujci, ki so vse vodili, so v ostalih industrijskih krajih Slovenije pričeli tujci, ki so se kmalu popolnoma poslovenili. Razlika je bila tudi ta, da je bil na Jesenicah en sam gospodar, najpreje rodbina Buccelloni od l. 1381. do 1738., za njimi Garzoni, od l. 1766. do 1868. Ruardi in od tedaj Kranjska industrijska družba, dočim so bile kamnogoriška, kroparska in železnikarska železna industrija, visoke peči itd. skupna last raznih bogatejših vaških družin.

Železna industrija se je prvotno na Jesenicah kaj dobro razvijala zaradi precej bogatih rudnikov v okoliških hribovih. Ko pa je pričelo primanjkovati domače rude, so jo privvažali iz raznih oddaljenih krajev. Na Jesenicah je napredovala železna industrija kesneje zaradi ugodnih železniških zvez z morjem, posebno, ko so zgradili tako zvano tursko železnico. Ko je zmanjkalo železne rude v Sloveniji, so jo dovažali z ladkami iz severne Afrike v Trst in sicer skoraj zastoj, kot obtežilo ladij, odtod pa po železnici na Jesenice. Nadalje je k razvoju železarstva na Jesenicah mnogo pripomogla ugodna vodna sila Save dolinke. Po vojni pa so nastale precejšnje težave, ko so Italijani zasedli velik del železniške proge, do Podbrda. Za železarstvo na Jesenicah niso dane več tiste ugodnosti kakor so bile pred vojno, pač pa so Jesenice postale zaradi železniških križišč in sicer radi proge, vodeče iz Trsta proti Beljaku in Celovcu ter proge, prihajajoče iz Ljubljane, vodeče proti Trbižu, ena izmed najvažnejših postaj naše države. Jesenice so zajedno velika državna obmejna postaja. To privabi mnogo tujcev in

trgovskega sveta. Vse to pa je zopet povod za ustanovitev uradov in zidanje stanovanjskih hiš. Jesenice so se dvignile na kakih 500 hiš z več kot 5000 prebivalci.

Kakor po vseh industrijskih krajih, je tudi na Jesenicah zelo razvito društveno delovanje. Na Jesenicah imamo danes okoli 60 raznih društev in krožkov, ki majo vedno kake prireditve tako, da na Jesenicah ni nikoli dolgčas.

Jeseničani imajo kar tri godbe, tri gledališke odre in tri telovadna društva.

Jeseniško življenje pa zelo dvigajo tudi turisti, planinci, domači in tuji, ki jih ne manjka v nobenem letnem času, posebno v poletju. Na jeseniški postaji slišiš takrat sploh vse jezike. Planinci raznih narodnosti posejajo one naše krasne planine, ki se nahajajo v okolici Jesenic, drugi tujci pa hite na Bled in v Bohinj ali pa preko Jesenic na morje ali nasprotno na razna koroška letovišča.

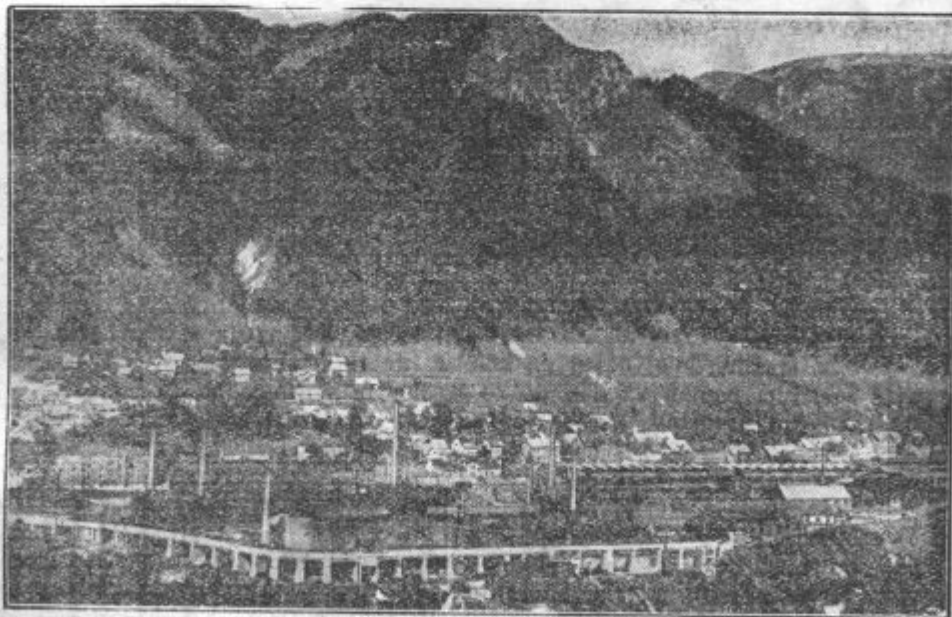
Na Jesenicah najdeš vse, le kmetijstvo je slabo razvito in to deloma zaradi precej ostrega podnebja in pa ozke doline. Okoličani obdelujejo polje, kar rabijo za svojo domačo uporabo, pa še za to jim ne zadostuje domači pridelki. Sicer pa je znano, da v industrijskih krajih ni nikjer poljedelstvo razvito. To lahko opazimo vsepovsod po svetu. Ljudstvo se v takih krajih posveti predvsem delu po tovarnah, kjer si v potu svojega obraza težko služi svoj vsakdanji kruh. Tako je več ali manj tudi na naših Jesenicah. Ljudje služijo v tovarnah, po vsakdanjem delu pa si iščejo oddiha v krogu svojih družin ali pa se posvetijo delu v raznih društvih in krožkih.

— Na Jesenicah je razvito gozdarstvo. To donaša več kakor pa poljedelstvo in podobno, ker lesa bogatih gozdov ne manjka v jeseniški okolici. Lesna trgovina ima tudi druge pogoje, da more na Jesenicah dobro uspevati. Predvsem so to ugodne železniške zveze, ki omogočajo hiter prevoz v naše južne kraje, ali pa v inozemstvo, bodisi v Avstrijo bodisi v Italijo kamor se izvažajo zlasti mnogo našega lesa.

Prepričani smo, da bodo Jeseničani sedaj, ko je postal njih kraj mesto, kar je zaslužil i po svojem obsegu ter številu prebivalstva i po svojem pomenu, pokazali v kulturnem delu živahno delavnost.

Andrej Čufer, jeseniški župan. — Dr. Kogoj, najstarejši odbornik

Mesto Jesenice

Na desni zgoraj: Jeseniški župnik g. Anton Kastelic. Na levi: Dolgoletni ravnatelj Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. V sredini: prva slovenska odvetniška pripravnica Zora Tomiško iz Ljubljane

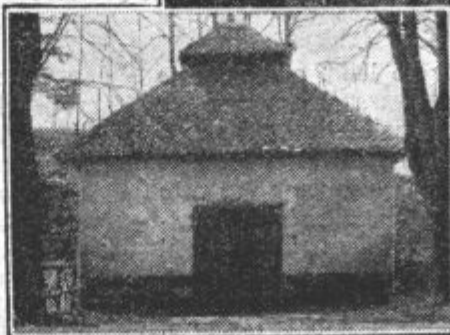
V sredo praznuje ljubljanska vojaška godba Dravske divizijske oblasti desetletnico. Na sliki vidimo njenega zaslužnega kapelnika dr. Čerina, ki ima največ zaslug za tako lep razvoj naše vojaške godbe. Pod njegovim vodstvom igrajo in razveseljuje vojaške in meščane tudi naši fantje

Ljubljanski visokošolci so zelo cenili visoko naobraznega profesorja dr. Pitamica, ki je bil pred kratkim imenovan za poslanika v Vašingtonu v Ameriki. Pred odhodom na novo važno službo, so se od njega dijaki vredno poslovili

Gojenci dramatične (gledališke) šole »Zveze kulturnih društev« v Ljubljani ob zaključku tečaja. Večina jih je bila iz Ljubljane, nekaj pa tudi z dežele. Omenjena šola ima namen vzgojiti dobre igralce in voditelje gledaliških predstav, ki so zelo važne za napredek in izobrazbo naroda. Pri nas po deželi je mnogo gledaliških odrov, ki prav pridno vrše svojo kulturno nalogo in izobražujejo zlasti mlade fante in dekleta. Take podeželske odre ustanavljajo predvsem sokolska društva

Največji točasní slovenski pesnik O. Župančič, ki ima največje zasluge za naš jezik in narod in ga spoštujejo tudi vsi veliki svetovni narodi. Naš slavni pesnik je spesnil zlasti mnogo za deco

Rimski vodnjak na Ljubljanskem gradu nameravajo raziskati in pregledati ako ni y njegovem obzidju starih zanimivih spominov

Na desni: Lepi vzorci za našo domačo narodno obleko, nazvano »Dečva«

Na levi: Mariana Hainišova, mati prvega predsednika avstrijske republike, je te dni slavila svojo 90letnico. Omenjena žena je znana tudi med slovenskim ženstvom. Bivala je med našimi ženami in jih bodrila v borbi za ženske pravice

Kako poskušajo umetniki svojo srečo. Londonski umetnik riše svoje umotvore na cestnem hodniku. — Ni slaba reklama!

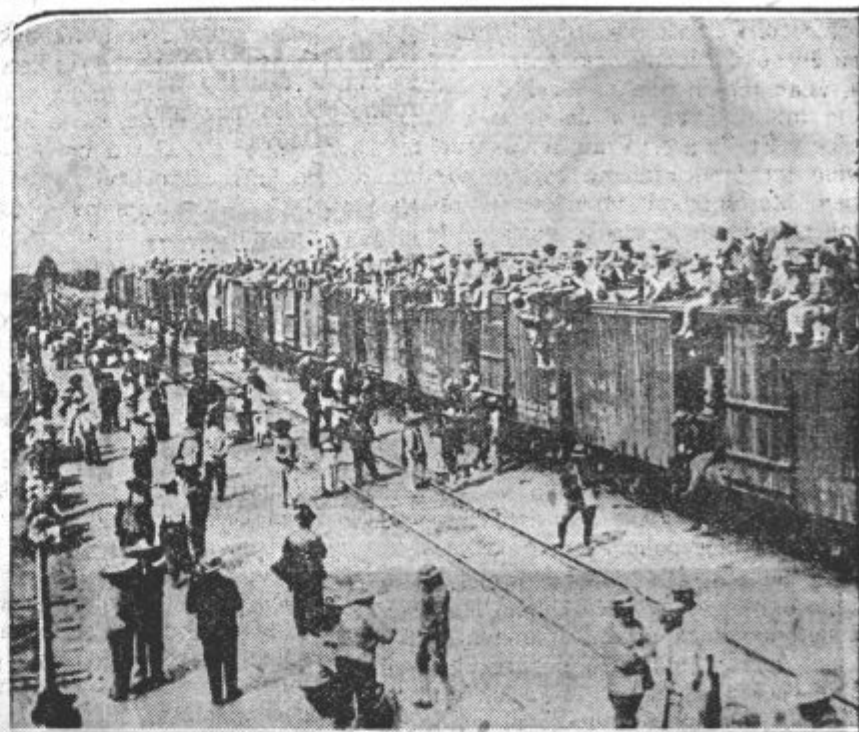
Spodaj: Hrvaški novinar Toni Štegel, ki je podlegel iz sedaj še nepojasnjene vzroka roki morilca, ki ga še vedno policija ni našla

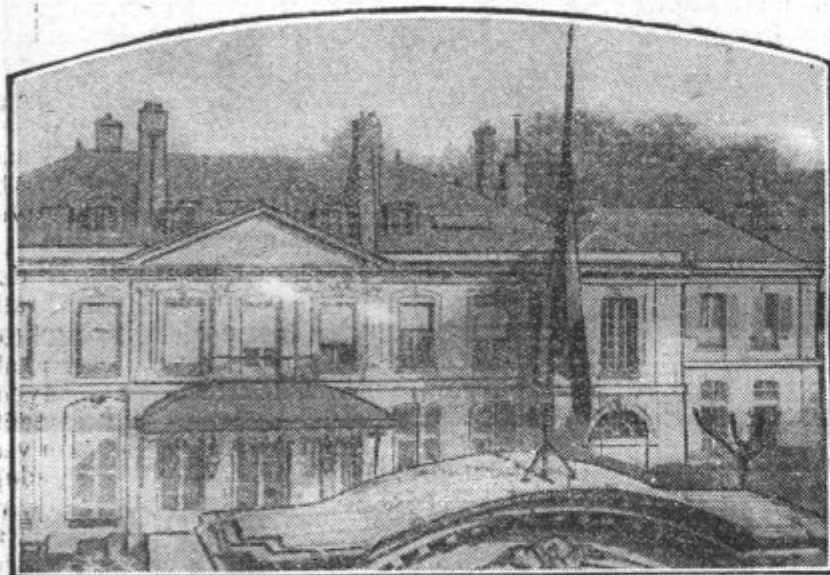
Pomlad prihaja...

Božji grob v Jeruzalemu. Upravljajo ga rimskokatolički in pravoslavni

Slika, ki nas spominja na hudo vojno dobo. Kakor so pri nas prevažali vojake na fronto, tako jih sedaj v novem svetu, v Mehiki, v borbi proti vstašem

Na veliki veslarski tekmi, ki se vrši vsako leto med visokošolci kambreške visoke šole in visokošolci iz Oksforda, je zmagala kambreška osmica, ki jo vidimo na naši sliki

Slike na levi: General Foch (Foš) vrhovni poveljnik vseh antantnih čet, ki je zapovedoval dosedaj največji vojski, pred smrtjo v družbi svojih najmlajših vnukov

Hotel Grenelle v pariški ulici, kjer je umrl general Foch. Spodaj veličasten pogreb najslavnejšega generala svetovne vojne, ki si je priboril največje zasluge za zmago, ki je prinesla svobodo mnogim, zlasti malim narodom, ki so bili do tedaj v germanski pesti

Admiral Togo, znan iz rusko-japonske vojne, je pred kratkim umrl